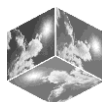


**Bijlage 1**

**Beeldbepalende panden en gebieden in de kom van Aarle-Rixtel**





## Beeldbepalende panden en gebieden in de kom van Aarle-Rixtel

### 1. Panden

#### Boscheweg 3-5

Twee-onder-een-kapwoningen. Twee lagen onder schilddak. Bouwtijd ca. 1935. Interbellumarchitectuur met invloed Nieuwe Haagse school. Per woning een hoekvormige erker en terugliggende entree. Schoon metselwerk met sierbanden, rollagen en raamdorpelstenen. Grijs gecementeerde plint. Symmetrische gevelindeling, diverse vensterformaten. Geprononceerde latei en erkerrand. Flauw hellend dak met blauw gesmoorde keramische pannen. Gemetselde centrale schoorsteen. Overstekende houten lijstgoot. Bescheiden voor- en zijtuinen. Bijzonder kenmerk: keramische brievenleuf voorzien van duivenmotief. Sociaalhistorisch waardevol als tijdgebonden woningbouw voor de lagere middenklasse. Kenmerkende bouwstijl met sobere baksteendetailering. Zeer karakteristieke massa vanwege ligging, symmetrie, erkers en entree.

#### Boscheweg 12 (Mon de Sir)

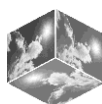
Villa met garage. Twee lagen onder deels doorlopend mansardedak. Bouwtijd ca. 1925. Expressionistische interbellumarchitectuur. Gesaust metselwerk (terugliggende voeg) met mee-ontworpen gemetselde bloembakken. Straatgevel: terugliggende entree met bordes. Betonluifel. Diverse vensterformaten waarboven dakranden/goten. Doorlopende dakschilden met gesmoorde keramische pannen. Schoorsteen bekleed met grijze natuurleien. Houten lijstgoten. Garage onder zadeldak in identieke bouwstijl. Tuin rondom, monumentale beuk. Bijzonder kenmerk: gesmede naamletters uit bouwtijd. Sociaalhistorisch bijzonder waardevol als uiting van tijdgebonden particuliere woningbouw voor de hogere klasse. Plastische bouwstijl met baksteen- en betondetails. Zeer karakteristieke massa vanwege vrije ligging, prominente dakvorm en monumentale boom.

#### Boscheweg 14-16

Kloostercomplex "Mariëngaarde" uit 1856 met neogotische detailering en later uitbreidingen ca. 1930, ca. 1955 en nog recenter. Samengesteld schilddak, een tweetal neogotische topgevels met beeldnissen. In 1989 zijn beelden herplaatst. Kapel uit ca. 1955 op centraliserende plattegrond van opvallende en markante architectuur. Diverse heesters en jonge bomen.

#### Boscheweg nabij 20, kapel

Oorspronkelijk nagenoeg vrijstaand samengesteld volume op ronde plattegrond. Hoge zaalruimte onder lantaarn. Wederopbouwstijl met neobyzantijnse invloeden, 1955. *Aanbouw(en) zonder beeldwaarde.* Rood metselwerk (handvorm baksteen) met witte betonbanden. Regelmatig patroon van blindnissen tot eerste spekband. Enige liggende vensters onder 2<sup>e</sup> spekband. Betonnen fries met grove 'muizentanden', boeideel. Oorspronkelijke entree (niet meer functioneel) met zij- en bovenlichten. Lantaarn samengesteld uit 7 halfronde betonkozijnen met staande glasstroken, afgedekt door gewelfd koperdak met spuwters tussen de rondbogen. Centraal een staafvormig open torentje met zadeldak, waarop gestileerd verguld ijzerwerk: bol, kruis en weerhaan. Markant detail: torentje met ijzerwerk. Cultuurhistorisch van groot belang als religieus gebouw, architectonisch uiterst zeldzaam vanwege unieke bouwstijl. Zeer karakteristieke ligging.



### Bosscheweg 79

Fabrieksschoorsteen ca. 25 m hoog. Bouwtijd ca. 1920. Civiele architectuur. Schoon metselwerk met uitragende top. Ringijzers en klimijzers. Bijzonder kenmerk: naamletters ('ARTEX') van later datum. Socio-economisch van bijzonder groot belang als uiting van lokale industrie. Uitermate kenmerkend volume ('landmark') met ambachtelijk metselwerk en ijzeren details.

### Bosscheweg 23

Eenlaags woonhuis (ca. 1890). Zadeldak met drie dakkapellen. Vermoedelijk voorheen twee huizen. Aan de zijkanten versierde windveren. Bovenlicht met levensboom. Inwendig met kelder en opkamer. Zesruitsschuiframen met luiken. Vier jonge linden.

### Bosscheweg 61-63

Bijzonder winkel- en woonhuis uit 1930 met mansardekap, centrale topgevel, erker, balkon en bakstenen fries. Hier was de eerste rijwielwinkel (met smidse) gevestigd. Hoewel dit pand niet meer geheel oorspronkelijk is, heeft het de belangrijkste elementen behouden.

### Bosscheweg 66

Typisch woonhuis uit 1930. Voorbeeld van de nieuwe architectuur. Herkenbaar door hoge topgevel, brede overstekken en inliggend voegwerk. Benaming Huize Pietonia naar eerste eigenaren Piet en Tonia. Fraai onderhouden pand en verzorgde tuin.

### Bosscheweg 92-94

Langevelboerderij "De Rode Leeuw" (3<sup>e</sup> kwart 19<sup>e</sup> eeuw). Wolfsdak gedekt met riet en voet van oud-hollandse pannen. Aangebouwd woonhuis onder pannen zadeldak. Zesruitsschuiframen. Bovenlichten van de deuren met levensboom en met glazen ovaal waarin beschildering van leeuw op glas. Stalgedeelte met dwarsdeel. Erf met enkele fruitbomen en beuk van ca. 2 meter omtrek.

### Dorpsstraat 16

Eenlaags woonhuis van 6 traveeën met bedrijfsgedeelte, voorheen brouwerij (1856). Zadeldak. Bakstenen gevel met fries en gietijzeren goot. Negenruitsschuiframen met luiken. Bedrijfsingang onder korfboog. Hardstenen stoeppalen met kettingen en sierhekjes. Stoeppalen met kettingen op de Rijksmonumentenlijst.

### Dorpsstraat 28

Eenlaags woonhuis met winkel (1861 en ca. 1920).

Zadeldak. Bakstenen kapel met pilasters, frontons en fries en consoles met leeuwenkopjes. Bakstenen makelaars op de hoeken met frontons en consoles in de vorm van leeuwenkopjes. Gevelsteen met "IVDBoogaard 1861". Winkelpui uit ca. 1920. Gietijzeren geprofileerde gootlijst. Achterkant met lagere dakvoet.

### Dorpsstraat 33

Een- en tweelaags woonhuis (ca. 1930). Zadeldak. Topgevel met erker en galerijtje met twee gietijzeren zuilen.



#### Dorpsstraat 39-41

Twee-onder-een-kapwoningen. Deels éénlaags onder kap. Verhoogde uitspringende entreepartij onder plat dak. Bouwtijd ca. 1910. Baksteenarchitectuur met invloed neorenaissance. Symmetrische voorgevel met dubbele entree in centraal portiek. Schoon metselwerk met siermetselwerk onder lijstgoot en boven gevelopeningen. Raampartijen refereren aan bouwtijd. Mansardekap met rode keramische pannen tussen eindgevels met schoorstenen. Symmetrische staande dakkapellen. Houten geornamenteerde lijstgoot. Bescheiden voortuin. Bijzonder kenmerk: bolornamenten op gevelverhoging. Sociaalhistorisch bijzonder waardevol als uiting van tijdgebonden particuliere woningbouw voor de lagere middenklasse. Kenmerkende bouwstijl met baksteendetailering, zeer karakteristieke massa vanwege verhoogde entreepartij, symmetrie en gevelvulling.

#### Dorpsstraat 43

Eenlaags woonhuis (ca. 1920). Omlopend zadeldak. Bakstenen gevel met pilasters. Middendeel met topgevel bakstenen makelaar en driepas in de top.

#### Dorpsstraat 57-59

Eenlaags dubbel woonhuis (ca. 1920). Zadel. Bakstenen gevel met spekbanden en hanekammen. Ramen met luiken.

#### Dorpsstraat 61

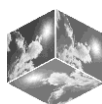
Eenlaagse woonhuis (ca. 1935). Zadeldak. Risaliserend gevelgedeelte met klokgevel.

#### Dorpsstraat 63, 65, 67

Samengesteld volume. Eenlaags onder mansardekappen (donkere keramische pannen). Bouwtijd nr. 63 & 65 ca. 1930. Bouwtijd nr. 67 ca. 1920. Interbellumarchitectuur. Schoon metselwerk met siermetselwerk. Nr. 63: kopgevel aan de straat, rechts entreeportiek, Gedeelde dakkapel met nr. 65 op binnenhoek. Nr. 65: entree op de hoek. Samengestelde kozijnen met glasinlood. Omlopende kap met geknikte dakkapellen. Gemetselde schoorsteen. Omlopende getimmerde goot en boeidelen. Nr. 67: terugliggende kopgevel aan de straat. Entreepartij van later datum. Getimmerde bakgoot. Ondiepe voortuin. Bijzonder kenmerk: dakkapel met originele vensters. Historisch erg waardevol als uiting van particuliere woningbouw voor de lagere middenklasse. Kenmerkende bouwstijl met bijzondere baksteendetails. Zeer karakteristieke massa vanwege veelvormigheid en bijzondere dakkapellen.

#### Dorpsstraat 68

Rijteswoning (mogelijk oorspronkelijk bedrijfsruimte met bovenwoning). Bouwtijd ca. 1915. Chaletstijl. Kopgevel aan de straat. Eén laag onder steekkap. Schoon metselwerk met (uitspringend) sierwerk: rollagen en kantstaand werk. Grijs gecementeerde lateien. Symmetrische gevelindeling, diverse vensterformaten. Zijgevel vernieuwd. Overstekend dak met rode keramische pannen. Windveer op geornamenteerde gordingeinden. Makelaar. Gemetselde schoorsteen. Overstekende houten lijstgoot. Bijzonder kenmerk: originele raampartij etage. Sociaalhistorisch waardevol als uiting van tijdgebonden particuliere bouw voor de lagere middenklasse. Kenmerkende bouwstijl met baksteendetailering.



#### Dorpsstraat 72

Eenlaags winkel (1881 en later). Zadeldak. Ramen met luiken. Bedrijfsingang onder korfboog.

#### Dorpsstraat 75

Eenlaags woonhuis (ca 1935). Hoekhuis met twee klokgevels. Zadeldaken. Zijgevel met erker.

#### Dorpsstraat 78

Eenlaags woonhuis (ca. 1930). Steil zadeldak. Erker.

#### Dorpsstraat 88

Eenlaags smederij, vroeger cafe (18<sup>e</sup> of 19<sup>e</sup> eeuw, ca. 1920). Zadeldak. Bepleisterde gevel in blokverband. Achtergevel met invlechtingen. Inwendig met balkenlaag.

#### Dorpsstraat 90

Eenlaags woonhuis annex winkel (ca. 1930). Mansardedak. Centrale portiek en stenen dakkappel. Erker.

#### Dorpsstraat 92

Tweelaagse villa (ca. 1910) "Chalet Lohengrin". Complex zadeldak. Gevel bepleisterd en gewit. Ramen met luiken. Tuin rondom met diverse bomen en heesters waaronder walnoot, zuiltaxus, esdoorn ed. Er omheen ligt een sloot met interessante oeverbegroeiing.

#### Dorpsstraat 94

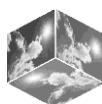
Tweelaags villa (ca. 1920). Complex dak. Gevel met portiek en erkers en uitgebouwde veranda waarboven balkon. Kruisvensters met luiken. Bijgebouw onder zadeldak. Tuin rondom met diverse bomen waaronder een walnoot.

#### Havenweg

Brugcomplex, ca. 1950. Hefbrug met betonnen aanbruggen. Brugwachtershuisje. Dukdalven. Brug: haameistijlen van toelopende gelaste plaatstalen kokers met daarboven balanspriemen, ballastkist en dwarsverband. Elektrische aandrijving. Rijgedeelte en trottoirs van houten delen, geasfalteerd. Leuning van omlopende liggende buizen op platte balusters. Betonnen aanbruggen. Binnen de leuning een rechthoekig plat afgedekt brugwachtershuisje van staal en glas. In het water ter weerszijden series houten dukdalven. Markant detail: tandheugel. Verkeerstechnisch zeer waardevol als tijdgebonden verkeersverbinding. Hoogst kenmerkend utilitair ontwerp. Een heel bijzonder en karakteristiek complex vanwege massa en contour.

#### Havenweg 13

Eenlaags woonhuis (ca. 1920). Samengesteld schild- en wolfsdak. Deels topgevel met windveren, erker en souterrain. Ramen met luiken. Tuin met enkele bomen. Aan de voorzijde tuintje met bakstenen muurtjes.



### Helmondseweg 1-3

Vrijstaand langwerpig volume. Ambachtelijke bouwstijl met invloed neorenaissance, ca. 1890. Langsgevel. Eén laag onder zadeldak. Centraal een verhoogde (getrapte) en licht uitspringende entree (nr.1) onder steekkap. Entree nr. 3 in rechter topgevel. Schoon metselwerk met siermetselwerk, o.a. als fries onder houten goot. Cementplint. Schuifvensters. Donker geglazuurde pannen. Topgevels met gemetselde schoorsteen. Aangebouwde garage links geen onderdeel beeldwaarde. Rechts een terugliggende gemetselde garage/tuinmuur en een monumentale kastanje. Bijzonder kenmerk: smeedijzeren bekroning op trapgevel. Bijzonder waardevol als uiting van tijdgebonden particuliere woningbouw voor de gegoede klasse. Zeer kenmerkende bouwstijl met baksteendetaillering, uiterst karakteristieke massa vanwege entreepartij en prominente ligging.

### Helmondseweg 41

Villa-achtige boerderij (ca 1930) "Malthazer hoeve". Lindelaan.

### Janssensstraat 35

Langgevelboerderij. Eén laag onder wolfdak. Kerndatum 19e eeuw. Traditioneel-ambachtelijke bouwstijl. Kopgevel stal naar zijweg gekeerd. *Aangebouwde serre en dubbele garage zonder beeldbepalende waarde.* Schoon metselwerk met rollagen. Gevels vernieuwd met oude machinale stenen. Diverse gevelopeningen, vensters oorspronkelijk woongedeelte voorzien van luiken. Grote openstaande staldeuren aan zijgevel. Rieten kap met nokvorsten en gemetselde schoorsteen, langsdakschilden aan onderzijde voorzien van brede strook rode keramische pannen. Monumentale bomen. Erf begrensd door beukenhaag. Bijzonder kenmerk: gesneden bovenlichten boven entreedeur langsgevels. Erg waardevol vanwege agrarische geschiedenis. Zeer kenmerkende bouwstijl met baksteen en riet/pannen. Bijzonder karakteristieke massa vanwege ligging en afleesbaarheid van het woongedeelte en het stalgedeelte.

### Janssensstraat 37

Langgevelboerderij (3<sup>e</sup> kwart 19<sup>e</sup> eeuw). Wolfsdak gedekt met riet en pannen voet. Dwarsdeel. Geprofileerde gietijzeren goot. Recent ingrijpend vernieuwd.

### Kannelustweg 5

Eenlaags huis (1918). Zadeldak. Middenrisaliet met ingang en stenen dakkapel. Ramen met luiken. Erf met walnoot.

### Kapellaan 2

Eenlaags huis (ca. 1935) Hoog zadeldak. Bakstenen muurtje en sierhek.

### Kapellaan 3-5

Eenlaags huis (ca 1900). Topgevel met gezaagde windveren en topmakelaar onder zadeldak. T-vensters met luiken. Sierhekje en ligusterhaag.



### Kerkstraat 2

Eenlaags huis (ca 1900). Gevel met vijf traveeën met centrale ingang. Middenrisaliet met kapel en topgeveltje en geblokte hoekpilasters. Zadeldak. Kroonlijst. Sierankers. Ligusterhaag. Tuin met diverse bomen (foto 162). Herenhuis uit het einde van de 19e eeuw. Herkenbaar door opbouw met midden- en hoekrisaliet. De verhoudingen in het pand zijn goed. De gevel lijkt op de voordeur na geheel authentiek.

### Kerkstraat 14 (Huize Zonnetij)

Samengesteld volume met langsgewel parallel aan de straat. Eén laag onder zadeldak. Aan achterzijde en rechts uitgebouwd. Kerndatum mogelijk 18e eeuws, entreegevel ca. 1920. Diverse bouwstijlen. Entree in langsgewel: gesausd metselwerk (verblendsteen) met rollagen en getoogde fries onder lijstgoot. Natuurstenen waterslagen. Schuifvensters met roedenverdeling. Rode keramische pannen. Dakkapellen met zinken steekkapjes en frontons. Topgevels met gemetselde schoorstenen en muurankers. Royale voortuin met monumentaal groen. Bijzondere kenmerken: restant (geschilderde) zonnewijzer op pleisterwerk topgevel, smeedijzeren sierwerk boven voordeur. Waardevol als pand met lange bouwgeschiedenis en voorname uitstraling. Karakteristiek door geornamenteerd en gesausd metselwerk en fijne roedenverdeling Kenmerkende ligging door royale voortuin.

### Kerkstraat 38

Langgevelboerderij. Eén laag onder wolfdak. Traditioneel-ambachtelijke 19e eeuwse bouwstijl. Entree in langsgewel, kopgevel woongedeelte naar de zijweg gekeerd. Schoon (handvorm) metselwerk met sierwerk. Diverse gevelopeningen, vensters oorspronkelijk woongedeelte voorzien van luiken. Grote staldeuren aan straatgevel. Rieten kap met nokvorsten en gemetselde schoorsteen, langsdakschilden aan onderzijde met brede strook gesmoorde keramische pannen. Monumentale bomen. Tuin omzoomd met beukenhaag. Bijzondere kenmerken: halfronde uilengaten in achterkopgevel. Cultuurhistorisch erg waardevol vanwege de agrarische geschiedenis. Zeer kenmerkende bouwstijl met baksteendetails en riet/pannen. Bijzonder karakteristieke massa vanwege ligging en functionele afleesbaarheid woongedeelte/stalgedeelte.

### Kerkstraat 53

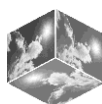
Eenlaags woonhuis (ca 1900). Zadeldak. Bakstenen gevel en fries. Korfbogen boven de raam en deur met siervullingen. T-vensters met luiken. Houten makelaartjes op het dak. Dwarsdeelschuur onder schilddak uit dezelfde tijd. Erf met berk en jonge ligusterhaag.

### Klokkengietersstraat 4-10

Eenlaagse woonhuizen (ca 1900). Complex van vier woonhuizen onder zadeldak met symmetrisch aan weerszijde topgevels en schileinden aan de achterzijde. Topgevels met trappen in de top en piroenen. Witgeverfde bakstenen gevels met sierankers. Ramen met luiken.

### Klokkengietersstraat 13, 15 en 17

Drie eenlaags woonhuizen (ca 1900). Mansardedak. Grote bakstenen dakkapellen met tuit- en trapgevels.





#### Klokstraat 4-6

Twee eenlaags woonhuizen (ca. 1900). Zadeldak. Bakstenen gevel met fries. Deels zesruitschuiframes.

#### Klokstraat 5

Eenlaags woonhuis (1903). Zadeldak. Bakstenen gevel van vijf traveeën met middenrisaliet en hoekpilasters. Centrale ingang met portiek en gebogen fronton met piroen. Dakkapel met fronton en zijvleugels. T-vensters. Terugliggende aanbouw onder leien zadeldak in dezelfde detaillering. Haag van beuk, liguster en meidoorn.

#### Klokstraat 8

Eenlaags huis annex winkel (1968, ca. 1900) "Het oude nest". Mansardedak. Bepoetste gevel in blokverband. T-vensters met luiken. Dakkapellen met gebogen frontons en piroenen en zijvleugels. Winkelraam ca. 1960. Wijzerklok boven de deur. Vier hardstenen stoeppepalen met ijzeren stang.

#### Kouwenberg 3

Eenlaags huis (ca. 1920). Twee snijdende zadeldaken. Deels topgevel met erker en balkon. Ingang met pannen afdakje gesteund door houten pilaar. Ramens deels met luiken. Makelaartje in de nok).

#### Kouwenber 9-11

Eenlaagse huizen (ca 1900). Zadeldak. Raam gewijzigd ca 1930. Middenrisaliet en hoekpilasters en portiek. IJzeren sierhek.

#### Kouwenberg 15-17

Tweelaags woonhuizen (ca. 1950). Zadeldak. Kruisvensters met luiken. Ligusterhaag tussen pilaartjes met ezelsrug.

#### Kouwenberg 23-25

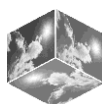
Twee eenlaags woonhuizen (ca. 1930, kern ca 1860). Zadeldak. Rondboogvenster op zolderverdieping in de zijgevel.

#### Kouwenberg 33

Eenlaags woonhuis (ca 1900). Zadeldak. Bakstenen symmetrische lijstgevel van vijf traveeën met middenrisaliet en hoekpilasters. Stenen dakkapel met koepeltje en sierhek. Achterbouw onder zadeldak. Hardstenen stoeppepalen met ketting. Ligusterhaag.

#### Kouwenberg 35

Eenlaags woonhuis (ca 1900). Zadeldak. Bakstenen lijstgevel van vier traveeën met middenrisaliet en hoekpilasters. Middenrisaliet met topgevel en een drietal siervaze. Sierankers. T-vensters. IJzeren sierhekje en ligusterhaag. Achteraanbouw onder zadeldak (foto 213) Authentiek woonhuis eind 19e eeuw met midden- en zijrisaliet met diverse kenmerkende elementen. Pand ziet er gaaf uit. Door gebruik als winkeltje afwijkende middenrisaliet (asymmetrische entree en naast gelegen kozijn. Evenwichtig en historisch. Goed passend in omgeving.



### Kouwenberg 37

Eenlaags winkelwoonhuis (ca 1850 of ouder). Wolfsdak. Topgevel met lijst, bepleistering in blokverband. Gietijzeren geprofileerde gootlijst. Zijgevel met zesruitsschuiframes. Inwendig met kelder en opkamer. Ramen in de voorgevel ca 1930 vernieuwd. Losstaand gebouwtje onder zadeldak ca. 1920. Vroeger bakkerij, in 1832 leerlooierij. Ligusterhaag.

### Laarweg 7

Vrijstaand samengesteld volume. Eenlaags onder zadeldaken, aanbouw met plat dak. Bouwtijd ca. 1920. Interbellum baksteenarchitectuur. Kopgevel aan de straat, met entreeportiek onder spitsboog op spekbanden en trapeziumvormige erker. Schoon metselwerk (machinale steen), siermetselwerk in rode handvorm steen. Originele voordeur. Vensters met wybervormige indeling. Erker met glas-in-lood bovenlichten. Schilddak en steekkap met blauw gesmoorde keramische pannen. Gemetselde schoorsteen. Omlopende uitgetimmerde goten. Smalle groenstrook rondom. Bijzonder kenmerk: achtkantige vensters bovenin topgevels. Sociaalhistorisch van belang als uiting van particuliere woningbouw voor de middenklasse. Kenmerkende bouwstijl met baksteendetailering, karakteristieke massa vanwege kapvorm en vensterindeling.

### Lieshoutseweg 1

Dubbel eenlaags woonhuis (bouwstijl ca. 1910 met oudere oorsprong van voor 1840, waarschijnlijk 1832). Zadeldak. Bakstenen lijstgevel met sierankers. Erf met twee Amerikaanse eiken en ligusterhaag.

### Lieshoutseweg 17

Eenlaags woonhuis (3<sup>e</sup> kwart 19<sup>e</sup> eeuw). Zadeldak. Ramen met luiken. Inwendig met opkamer en kelder. Geprofileerde ijzeren goot. Geprofileerd deurkalf. Bijgebouwtje onder zadeldak. Ligusterhaag.

### Lieshoutseweg 31

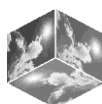
Eenlaags huis (ca 1910). Zadeldak. Risalerend topgevelgedeelte met bakstenen makelaar. Sierankers. Inwendig met kelder. Erf met fruitbomen, haag van liguster en beuk.

### Lieshoutseweg 36

Langgevelboerderij (ca 1910). Ramen met opmerkelijke roedeverdeling. Sierankers. Zadeldak. Stalgedeelte ca 1970 vernieuwd. Schuur onder zadeldak. Walnoot van ca 150 cm. Omtrek.

### Lieshoutseweg 38-40

Twee eenlaagse woonhuizen (ca 1920). Gemeenschappelijk zadeldak met ingangen in centraal risalierend topgevelgedeelte. Gevels met baksteenversiering. Ligusterhaag.



### Lieshoutseweg 43-51

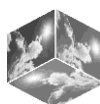
Samengestelde volumes, 7 woningen. Bouwtijd ca. 1935. Interbellumarchitectuur. Twee lagen onder diverse dakvormen (rode keramische pannen). Nr. 43, 45,47: woningen onder zadeldak parallel aan de straat. Rood metselwerk. Nr. 43: hoekwoning met uitspringende steekkap. Uitkragende topgevel met siermetselwerk. Diverse gevelopeningen. Nr. 45,47: gespiegelde entrees met zijlichten onder betonluifel. Rechter deel van nr. 47 uitspringend onder bescheiden steekkap. Originele voordeuren en glas-in-lood. Getimmerde goten. Nr. 49,51 en 53,55: twee-onder-eenkap. Gespiegelde entrees met zijlichten (glaswerk deels gewijzigd) onder betonluifel. Rechter deel nr. 51 en linker deel nr. 53 uitspringend onder steekkap. Grauw metselwerk. Getimmerde goot. Bijzondere kenmerken: origineel glas-in-lood. Karakteristieke gave volumes met baksteendetailering (nr. 43) en zeer kenmerkende gespiegelde entreepartijen.

### Lieshoutseweg 50

Vrijstaand samengesteld volume. Nok hoofdgebouw parallel aan de straat. Eén laag onder diverse kapvormen. Cottagestijl met invloed Moderne Bouwen, ca. 1930. Hoofdvolume, laagbouw met dwars aangebouwde garage. Aanbouw links met plat dak zonder beeldwaarde. Geel gemêleerd metselwerk met rollagen. Kopgevel van houten delen. Authentieke entree in oksel hoofdvolume. Samengestelde kozijnen en vensters, deels met fijne roedenverdeling en glas-in-lood. Rieten schilddak met dakkapel, schoorsteen en gestileerde bliksemafleider. Aanbouwen met rode keramische pan: afgeknot schilddak en steekkap. Dakkapellen en overstekende goten. Tuin, aan voorzijde met bordessen en muurtjes. Markant detail: glas-in-lood. Cultuurhistorisch van zeer groot belang als woning-met-praktijk, architectonisch uiterst waardevol vanwege bouwstijl. Hoogst karakteristiek door diverse volumes en aangelegde royale tuin.

### Lieshoutseweg 67-69

Twee-onder-een-kapwoningen. Eenlaags onder zadeldak. Interbellumarchitectuur met baksteendetailering, ca. 1920. Aangebouwde carport zonder beeldwaarde. Gespiegelde entreeportieken en zijlichten, waarboven gevelverhoging onder schilddakje. Rood metselwerk met rollagen etc. Kopgevels met gemetselde schoorstenen. Symmetrische gevelindeling, originele voordeuren, samengestelde kozijnen en vensters met roedenverdeling. Blauw gesmoorde keramische pannen. Omlopende getimmerde goot. Ondiepe voortuin. Sociaalhistorisch zeer waardevol als tijdgebonden woningbouw voor de lagere middenklasse. Kenmerkende bouwstijl met baksteendetailering. Erg karakteristieke massa vanwege, symmetrie en entreeportieken.



### Lieshoutseweg 68

Villa. Samengesteld volume, nok parallel aan de straat. Deels twee lagen onder doorlopend mansardedak. Interbellumarchitectuur met invloed Nieuwe Bouwen, ca. 1935. Aanbouw zonder beeldwaarde. Symmetrische hoofdopzet, linkerdeel met doorlopende dakvlakken. Centrale entree met getrapte zijmuurtjes. Daarboven balkon op sierlijke consoles en hek met gesmede spijlen. Begane grond gepleisterd en gesausd, daarboven rechts geel metselwerk met rode bies. Samengestelde kozijnen. Mee-ontworpen bloembak op etage. Schilddak met links mansardedakvlakken. Paars geglazuurde pannen. Overstekende omlopende dakgoten. Rechts aangebouwde afgeknotte schoorstenen, rood metselwerk. Beukenhagen rondom erf. Markant detail: balkonconsoles. Waardevolle uiting van particuliere woningbouw voor de hogere middenklasse. Zeer plastische bouwstijl met baksteen- en pleisterwerkdetails. Karakteristieke massa met prominente dakvorm.

### Lieshoutseweg 73

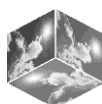
Vrijstaand volume. Eenlaags hoekpand onder zadeldak. Aanbouw plat dak. . Sobere Interbellum baksteenarchitectuur, ca. 1920. Kopgevel aan de straat, met links entreeportiek onder rondboog, rechts afgeschuinde erker met glas-in-lood bovenlichten waarboven samengesteld hoog boeideel. Rood metselwerk (machinale vorm), sierwerk (rollagen, vlechtwerk). Voordeur met glas-in-lood zij- en bovenlichten. Diverse (samengestelde) kozijnen. Blauw gesmoorde keramische pannen. Gemetselde schoorsteen op achtergevel. Omlopende uitgetimmerde goten. Ondiepe voortuin. Bijzonder kenmerk: driehoekig vlieringkozijn. Sociaalhistorisch van belang als uiting van particuliere woningbouw voor de middenklasse. Kenmerkende bouwstijl met sobere baksteendetaillering, karakteristieke massa.

### Lieshoutseweg 75

Vrijstaand samengesteld volume. Eenlaags onder mansardekappen. Aanbouw onder plat dak zonder beeldwaarde. Sobere Interbellum baksteenarchitectuur, ca. 1920. Nokrichting haaks op de straat. Kopgevel met rechts entree en zijlicht onder getimmerde luifel, gemetselde bloembak die uitmondt in een uit de linker hoek uitstekende asymmetrische erker. Rood metselwerk (machinale vorm) met rollagen en platte lagen. Diverse (samengestelde) kozijnen. Blauw gesmoorde keramische pan. Omlopende uitgetimmerde goten. Ondiepe voortuin. Sociaalhistorisch van belang als uiting van particuliere woningbouw voor de middenklasse. Kenmerkende bouwstijl met sobere baksteendetaillering, karakteristieke gelede massa.

### Lieshoutseweg 77-79

Twee-onder-een-kapwoningen, nok parallel aan de straat. Twee lagen onder overstekend flauw hellend dak. Traditionele wederopbouwarchitectuur, ca. 1950. Symmetrische voorgevel (rode handvormsteen) met rollagen. Centraal twee entrees, omzoomd met ruwe natuursteen. Originele voordeuren met versierd kalf en bovenlicht met lantaarnmotief. (Oorspronkelijk) samengestelde kozijnen en vensters met roedenverdeling. Zonneblinden. Blauw gesmoorde keramische pannen en zinken goot. Kopgevels met gemetselde schoorstenen. Ondiepe voortuin. Bijzonder kenmerk: voordeurkalf. Sociaalhistorisch bijzonder waardevol als woningbouw voor de lagere middenklasse. Zeer kenmerkende bouwstijl met eenvoudige details. Erg karakteristieke massa vanwege symmetrie en sprekende entrees.



### Sengersweg 5

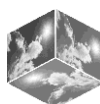
Langevelboerderij (ca. 1860). Wolfsdeel. Dwarsdeel. Zesruitsschuiframen met luiken. Inwendig met opkamer en kelder. Erf met drie lindes en walnoot.

### Sengersweg 7

Langgevelboerderij (ca 1860). Zadeldak. Dwarsdeel. Zesruitsschuiframen met luiken. Roede van de bovenlichten met verbrede voet. Gaaf interieur aanwezig. Stal met balkenplafond gedekt met twijgen aangesmeerd met leem. Twee stootstenen. Erf met drie lindes en ligusterhaag (foto 282, 283 en 284) Langgevelboerderij en voormalige burgemeesterswoning uit het einde van de 19e eeuw. Het lijkt alsof er een raam te veel in de gevel is, waardoor de verhouding woongedeelte / stal onjuist lijkt. Het tweede raam rechts van de entree staat feitelijk in de stal. De vormgeving van de poort is onbetrouwbaar en de invulling is (te) grof. Drie karakteristieke lindes staan voor het woongedeelte.

### Wilhelminalaan 18, voorheen 16

Eenlaags huis (ca 1930). Zadeldak. Centrale ingang met portiek en topgevel. Schuur onder zadeldak met dwarsdeel.



## 2. Gebied

### De Kouwenberg

Bijzonder waardevol gebied in het hart van het dorp. Op de kaart herkenbaar als driehoekige open ruimte die wordt begrensd door drie straten met de naam Kouwenberg. Het deel van de Kouwenberg aan de noordzijde ligt in het verlengde van de Dorpsstraat (richting oost) en de Lieshoutseweg (richting west). Aan de oostzijde wordt de Kouwenberg naar het zuiden toe vervolgd onder de naam Klokstraat en ten noorden van de Dorpsstraat begint hier de Kerkstraat.

### **Geschiedenis**

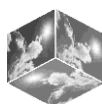
De geschiedenis van de Kouwenberg (Couwenberg) gaat terug naar de oorsprong van Aarle-Rixtel. In de eerst bekende tekening van Aarle-Rixtel omstreeks 1580 is de driehoekige brink al duidelijk herkenbaar.

### **Functies**

Als functies zijn er aan de Kouwenberg naast de woningen te vinden: het 19e eeuwse waterstaatkerkje (rijksmonument) met kosterswoning, een boerderij, een café en een (recenter) winkelpand. De openbare ruimte wordt gevormd door een brink die zich kenmerkt door een grasveld met bomen langs de randen en in het midden een muziektent (eveneens rijksmonument) met toegangspad vanaf de oostzijde. De bestrating van de wegen is afgewerkt met klinkers. Een smal voetpad is door een grasstrook met enkele laanbeplanting gescheiden van de weg. Aan de noordzijde bevindt zich een breed trottoir met parkeerplaatsen. De zuidelijke straat is smaller (eenrichtingsverkeer) met een enkele rijbaan en voetgangerszone.

### **Bebouwing**

De bebouwing aan de Kouwenberg is vrijstaand en als twee-onder-een-kap type gebouwd met de voorgevels gericht op het openbare gebied. De voorgevels zijn enigszins verspringend ten opzichte van elkaar met kleine voorerven en enkele voortuinen. De bouwhoogte is meestal eenlaags (soms tweelaags) met een kap. De nokrichting is hoofdzakelijk evenwijdig aan de straat. Uitzondering hierop is de kerk, met de nok haaks op de straat en een kerktoren. De gevels zijn traditioneel ambachtelijk van metselwerk. De daken zijn met pannen gedekt. De kozijnen, deuren en ramen zijn in hout uitgevoerd, overwegend vertikaal en soms voorzien van luiken. Verbijzonderingen in de gevels en daken ter plaatse van entreepartijen; bescheiden ornamenten.



## **Monumenten in de kom van Aarle-Rixtel**

(bescherming via Monumentenwet, niet in bestemmingsplan)

### **Rijksmonumenten**

Kouwenberg ong. kiosk, 1924

Kouwenberg 27 langgevelboerderij, 1883

Kouwenberg 29 kerk, 1874

### **Gemeentelijke monumenten**

Kouwenberg 19/21 woningen

Kouwenberg 31 kosterswoning, 1891

### **MIP-panden**

Kouwenberg 3 woonhuis, 1900

Kouwenberg 9/11 woningen, 1910

Kouwenberg 15/17 woningen, 1950

Kouwenberg 23/25 woningen, 1882 (verbouwd)

Kouwenberg 33 woonhuis, 1900 (kern omst. 1700)

Kouwenberg 37 winkel/woonhuis

